

ספרוי — אוצר החסידים — ליאובאואריטש

קובץ
שלשלת האור
היכל
תשייעי
שער
שלישי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלהה"ה נג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליאובאואריטש

•

תשא

(חלק בו שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמישת אלפים שבע מאות שמות וחמש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת כי תשא, ט-טו אדר, ה'תשפ"ה (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2025
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.org / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

תשא ב

אֲבָעָר ווּעֲגָן מִשְׁיחָת מַלְכִים ווּעֲרָט דָא
נִיט דַעֲרָמָאנְט. אָוּן דַעֲרִיבָעָר אִיז רְשִׁי
מְפַרְשָׁ: «כָל הַמִּשְׁיחָות — ווּעֲגָן ווּלְכָע
עַס רְעֵדֶט זִיךְ אִין דִי פְּסָוקִים — כְּמַיְן כְּפָר
יּוֹנִית — חֹזֶץ מְשִׁלְךָמִים (וּאָס שְׁטִיט
נִיט אִין דִי פְּסָוקִים) שָׁהָן כְּמַיְן נָזָר».

לְפִיז בְּלִיבְט אֲבָעָר נִיט גָּלָאַטְיקָ: כָל
דְּרְשִׁי עֲהָת אִיז דָאָר, אִיז (עַר אִיז נִיט
קִיּוֹן סְפָר הַלְּכָוָת, נָאָר) «אָנִיּוּ לְאַבָּא
אֶלְאָ לְפָשָׁטוֹ שֶׁל מִקְרָאָ» אִיז פָּאַרְוָאָס
דָאָרָף רְשִׁי בְּכָל מַוְסִּיף זִיךְ אִין דָא «חֹזֶץ
מְשִׁלְךָמִים כְּוֹי», ווּבְכָאָלְד אִיז אַנְזָעָר
פְּרָשָׁה — אָוּן אַוְיךְ אִין דִי פְּסָוקִים וְפֶרֶט
שִׁוּת שְׁלְפִנֵּי זָה — ווּעֲרָט בְּלִיל⁹ נִיט
דַעֲרָמָאנְט ווּעֲגָן מִשְׁיחָת מַלְכִים?

ב. בְּנוֹגָע דָעַם אָוּפָן הַמִּשְׁיחָה, הָאָט
שָׁוֹן רְשִׁי מְפַרְשָׁ גַּעֲוָעָן אִין דַעַר פְּרָשָׁה
שְׁלְפִנֵּי (פ' תְּצָוָה) כִּמַּה פָעִים:

אָוּפָן פְּסָוק¹⁰ «וּרְקִיקִי מִצּוֹת מְשׁוּחִים
בְּשֵׁמָן זָאָגֶט רְשִׁי» «אַחֲר אֲפִיתָן מוֹשָׁחָן
כְּמַיְן כְּפָר יּוֹנִית שְׁהָיָא עַשְׂוִיָּן כְּנוֹזָן
שְׁלָנוֹן»; עַטְלָעָכָע פְּסָוקִים נַאֲךְ דָעַם¹¹,
בַּיּוֹם עַנְיָן פָוּן מִשְׁיחָת אַהֲרֹן, זָאָגֶט רְשִׁי
בְּשֵׁפְשָׁטוֹת: «אַפְּ מִשְׁיחָה זוּ כְּמַיְן כְּיִי» (נוֹתֵן שָׁמָן עַל
רָאשׁוֹ וּבֵין רִיסָּת עַנְיָן וּמַחְבָּרָן בְּאַצְבָּעָן);
אָוּן דַעֲרָנָאָר, בַּיּוֹם פְּסָוק ווּעֲגָן מִשְׁיחָת
הַמּוֹזְבָּח¹², זָאָגֶט רְשִׁי «וְכָל הַמִּשְׁיחָות
כְּמַיְן כְּפָר יּוֹנִית».

דַעַר טָעַם (וּמִקּוֹר) בְּפִשְׁטוֹת ווּאָס

א. פָוּן דָעַם פְּסָוק¹ «וְמִשְׁחָת בּוֹ אֵת
אַהֲל מַוְעַד גּוֹ» אִיז רְשִׁי מַעֲתִיק דִי
וּוְעַרְטָעָר «וְמִשְׁחָת בּוֹ» אָוּן אִיז מְפַרְשָׁ: כָל
הַמִּשְׁיחָות כְּמַיְן כְּפָר יּוֹנִית² חֹזֶץ מְשִׁלְךָמִים
מַלְכִים שָׁהָן כְּמַיְן נָזָר.

דַעַר מִקּוֹר פָוּן רְשִׁיָּס פִּרְוּשׁ ווּעֲגָן דִי
אָוּפָן הַמִּשְׁיחָה אִיז אַיִן גָּמָרָה הַוּרִוּת³
אָוּן כְּרִיטָוֹת⁴, אָוּן דַעַר לְשׁוֹן הַגְּמָרָה (אִיז
הַוּרִוּת) אִיז: «מְוַשְׁחָה אֵת הַמַּלְכִים כְּמַיְן
נָזָר וְאַת הַכְּהָנִים כְּמַיְן כִּי, מַיְן כְּמַיְן כְּפָר
אָמָר רָב מַנְשָׁיא בְּרַגְדָּא כְּמַיְן כְּפָר יּוֹנִיָּי⁵.

אֲבָעָר צְזָאָמָעָן דַעֲרִימִיט אִיז רְשִׁי⁶,
בְּפִירְוּשׁוֹ מַשְׁנָה פָוּן לִי הַגְּמָרָה בְּכָמָה
פְּרָטִים: א) רְשִׁי זָאָגֶט «כָל הַמִּשְׁיחָות» —
נִיט נָאָר מִשְׁיחָת כְּהָנִים, ווּי עַס שְׁטִיטִי
אִיז גָּמָרָא. ב) עַר אִיז מַקְדִּים «כָל
הַמִּשְׁיחָות» פָּאָר מִשְׁיחָת מַלְכִים. ג) נָאָכָּ
מַעַר: אָפְּלָוּ נָאָכְדָעָם — בְּרַעְנָגֶט רְשִׁי⁷
מִשְׁיחָת מַלְכִים נִיט אַלְס אַבָּא (דִי)
בְּפֶעָע, ווּי אִיז גָּמָרָא, נָאָר אַלְס פְּרָט
הַיּוֹצָא חֹזֶץ מִן הַכְּלָל פָוּן «כָל הַמִּשְׁיחָות»
— «חֹזֶץ מְשִׁלְךָמִים».

דַעַר טָעַם פָוּן דִי שְׁיָנוּיִם אִיז מוּבוֹ
בְּפִשְׁטוֹת: רְשִׁי דָא — עַל הַתּוֹרָה אִיז
דָאָר מִפְּרָשָׁ פִּשְׁטוֹ שֶׁל מַקְאָא, אָוּן אִיז דִי
פְּסָוקִים רְעֵדֶט זִיךְ ווּעֲגָן מַשְׁרָעָנָע
מִשְׁיחָות: מִשְׁיחָת הַמְשִׁכָּן וְהַאֲרֹן אָוּן דִי
כְּלִים⁸, אָוּן אוּירָ מִשְׁיחָת אַהֲרֹן וּבְנָרִי

(1) ל, כו.

(2) כְּהָ בְּפִרְשִׁי — בְּדִפְטוֹים שְׁלְפִנֵּינוּ. וּרְאָה
לִקְמָן סְעִיף הַבְּהָנָסָמָן שָׁם.

(3) יְב., א.

(4) ה, ב.

(5) כְּהָ בְּהָרּוּתָא לְפִנֵּינוּ. וּרְאָה לִקְמָן שָׁם.

(6) ל, כו וְאַילָר.

(7) ל, ל.

(8) בְּרָאִישָׁת ג, ח. וְעַד ז שָׁם, כְּד. וּבְכְמָא.

(9) וְגַם לְאַחֲדָא בְּחָוּמָשׁ.

(10) תְּצָוָה כְּט, ב.

(11) שָׁם, ז.

(12) כְּט, לו.

די משיחה איזו (ווי רשי איז מקדים)¹⁸ בשמן המשחה און זי איז כדי "לקדשו".¹⁹

און דעריבער באואָרנטן רשי דוקא בא משיחת אהרן אַפְּרַמְּשִׁיחַה זוֹ כֹּוֹ: דֵּי הדגשה אינעם ריבוי "אַפְּרַמְּשִׁיחַה אַזְּיַן בָּעֵיר ניט וויל דא רעדט זיך ווועגן מושח זיין אַזְּ אַנְדַּעַר מְצִיאוֹת — אהרן און ניט רקיין, נאר) וויל דאס איז אַזְּ אַנְדַּעַר סוג משיחה (לגדולה), אַזְּ ניט קוּנְדִּיק אויף דעתו (וואָס זַי אַזְּ אַנְדַּעַר סוג משיחה איזו "אַפְּרַמְּשִׁיחַה זוֹ כֹּמִין כֹּיִ").

משאָכ בְּנָגָע לְמִשְׁיחַת הַמּוֹבֵח בְּשָׁמֶן המשחה וואָס איז פָּוּן זַעַלְבָּן סוג משיחה ווי משיחת אהרן, דָּאָרְפַּרְשִׁי ניט מוסיף זיין דֵי באָוָאָרְעַנִּישׁ אַפְּרַמְּשִׁיחַה זוֹ".

ג. מען דאָרְפַּר אָכָּעָר פָּאָרְשִׁטְיָן — לבאָורה איז פִּרְוּשׁ רשי בְּנָגָע לְמִשְׁיחַת רקיין מְצֹות בְּפִ' תְּצָה אַזְּ סְתִּירָה צוֹ פִּרְשִׁי אַזְּ פְּ וְיִקְרָאָבָּן:

אַזְּ פִ' תְּצָה זַאֲגַט רשי בְּפִשְׁטוֹת אַזְּ מִשְׁיחַת רקיין מְצֹות, בְּאַטְשׁ עַס אַזְּ אַזְּ אַנְדַּעַר סוג משיחה, אַזְּ עַס אָכָּעָר אַזְּ דָעַם זַעַלְבָּן אָפָּן ווי דֵי מִשְׁיחַות בְּשָׁמֶן המשחה,

[בְּזִי אַז אָוֵיך דָעַם אָפָּן פָוּן מִשְׁיחַת אהרן אַזְּ רשי²⁰ מְדַמָּה צוֹ מִשְׁיחַת הָרָקִין ("אַפְּרַמְּשִׁיחַה זוֹ"); וְעַדְיַי אַזְּ עַר דָעַרְנָאָר²¹ סּוֹתָם "כָּל הַמִּשְׁיחַות כֹּמִין כֹּיְפִי יּוֹנִיתִי", וואָס פָוּן סְתִּימָת לְשׁוֹן רשי אַזְּ מִשְׁמָעָאָב²², אַזְּ מִיט "כָּל הַמִּשְׁיחַות" מִינִינְתָּ עַר (כְּפִשְׁטוֹת) — אַלְעַן מִשְׁיחַות, עַכְּפִי ווועגן ווועלכָע מְהַאֲט גַּעַלְעַרְטָן בֵּין דָא, כוֹל מִשְׁיחַת רקיין מְצֹות].

(18) נט, לו. והוחדר לזה, מכיוון שבפסקוק איננו מפורש.

(19) לשון הכתוב שם.

(20) ב. ד.

(21) מודלא אמר, "וכל המשיחות בו" (שבשם המשחה) וכיו"ב.

רש"י זַאֲגַט בְּיִם (צְוּוִיִּטְזָן) פָּסָוק ווועגן משיחת אהרן "אַפְּרַמְּשִׁיחַה זוֹ כֹּמִין כֹּיִ/", אַזְּ ווְיִיל דָאָס קְוּמָט בְּהַמְשָׁךְ צּוֹם פְּרִיעָרְ דִּיקָוּ פָּסָוק בָּא דָעַר מִשְׁיחַה פָוּן רַקִּין מְצֹות ווועלכָע אַזְּ גַּעַוּעַ אַזְּוִי. אַבָּעַר לְפִי דָאָרְמַפְּעָן פָּאָרְשְׁטִינְזָן: פָּאָרְוּאָס אַזְּ רשי"י מְשָׁנָה בְּיִם (דְּרִיטָן) פָּסָוק ווועגן משיחת מְזֻבָּח אַזְּ זַאֲגַט אַזְּ כָּל "וּבְלַמְשִׁיחַות" אַזְּ ניט פִי הַכְּתוּב "אַזְּ מִשְׁיחַה זוֹ (כֹּמִין כֹּיְפִי יּוֹנִיתִי)", בְּדוֹמָה צוֹ משיחת אהרן שלפָנֶז?

לכָאָורה יש לומר הַחִילּוֹק: מִשְׁיחַת הַרְקִין אַזְּוִי מִשְׁיחַת אהרן זַיְעַנְעַז צְוִיִּי בְּאַזְוְנְדַעַר עֲנֵנִי מִשְׁיחַה לְגַמְרִי: דֵי מִשְׁיחַה פָוּן דֵי רַקִּין מְצֹות אַזְּ בְּשָׁמֶן זַיְתָה, אַזְּ אַזְּ אַזְּ אָפְּרַט פָוּן דֵי עַשְׂיוֹת קְרִבָּה²³. משאָכ בְּנָגָע לְמִשְׁיחַת אהרן אַזְּ בְּשָׁמֶן הַמִּשְׁחָה¹⁴ אַזְּ אַזְּ אַיְעַנְעַז פָוּן דֵי פָעָולָת צוֹ אָוִיפְּטָאָן דָעַם "וּקְדָשָׁת .. לְכָהֶן".¹⁵

נַאֲךְ מַעַר: דָעַר עַצְם מַוְן פָוּן "מִשְׁיחַה" אַזְּיַן בְּיִי "מִשְׁיחַת מְשֻׁכָּן וּכְהַנִּים וּמְלָכִים" אַנְדַּעַר ווי בְּיִי מִשְׁיחַת רַקִּין, ווי רשי אַזְּיַן מִפְרָשׁ (בְּפֶרְשָׁתָנוּ)¹⁶ אַזְּ בְּיִי "מִשְׁיחַת מְשֻׁכָּן וּכְהַנִּים וּמְלָכִים" אַזְּ משאָכ בְּיִי "רַקִּין מְשׁוֹחֵין" (וכיו"ב) אַזְּ מִשְׁוֹחֵין אַרְמִית בְּהַזְּבָן כְּלֹשֶׁן עַבְרִית".¹⁷

משאָכ דֵי דְרִיטָע מִשְׁיחַה בְּכַתּוֹב, מִשְׁיחַת מְזֻבָּח, אַזְּ ניט אַזְּ אַנְדַּעַר סוג מִשְׁיחַה ווי מִשְׁיחַת אהרן שלפָנֶז — אַזְּ

(13) כְּפִשְׁטוֹת הַכְּתוּב כֵּן. וַיָּרַא לִקְמָן בְּפִנִּים (וּבְהַעֲרָה 17). וַיָּרַא גַם פְּרַשְׁיַי וַיַּקְרָא ב, ד (וּבְפִנִּים טַעַר ג.).

(14) כְּמִפְרָשׁ גַם בְּכַתּוֹב שָׁם.

(15) כְּבְּפֶרְשָׁתָנוּ ל, ל.

(16) ל, כט. וַיָּרַא פְּרַשְׁיַי תְּצָה בְּכֶת, כט.

(17) וּבְפִשְׁטוֹת אַזְּיַן הַמִּשְׁיחַה בְּשַׁבְּילָל פְּעֻולָה קְדוּשָׁתָה רַקִּין (וּלְמַן קְדוּשָׁתָן — רַאֲהָה עַד הַהְלָה) סּוֹתָה יְהִי, ב. מְנֹחָה ט, א. יְהִי, טע"ב). וְאַכְ"ם.

נקיין קיין ספר הלכות; איז נית גלאטיק –
למא נפק"מ בפשטו של מקרא אין
וועלכון אופן ס"אי געווין די משיח?

און אויב אפילו מיזאל געפינען אַטָּם
פאַרוֹאָס רְשֵׁי דָּאָרָף מִפְּרָשׁ וַיַּן פָּאָרָן בָּן
חַמְשׁ לְמִקְרָא דָּעַם אַוְפָּנָהּ הַמְּשִׁיחָה — אַיִן
כָּל נִיטָּמָן פָּאַרוֹאָס רְשֵׁי דָּאָרָף
מאַרְיךְ זַיִן אָוּן שְׂרִיבָן אָז דָּאָס אַיִן כְּמַמְּנִי
כְּפָנֵית שְׁהִיא עַשְׂוֵי כְּנוֹן שְׁלַבּוֹן אָוּן
חַזְאַגְתָּ נִיטָּבְקִצְוָר אָז דִּי מַשִּׁיחָה אַיִן אָזְוִי
וּוֹוִי אָ נוֹן שְׁלַבּוֹן²⁷

נאר מער: אין די וויטערדייקע פירו
שים, בשעת רשי' חזרט איבער דעם
ציזור המשicha, נוצט ער אַלעמאָל דעם
לשון "כמײַן כ' יונת" ניט דערמאָנגען-
דיק אָז דאס אַיז "בְּנוּן" שלנו'. איז
תמהוֹ: ננִיחַ אָז רשי' דאָרָךְ מודיע זיין אָז
דאָס אַיז "כמײַן כ' יונת" – אַבָּער
נאָכָדָעָם ווי ער האָט שוֹין דאס אַיִן מְאַל
געַלְאָוט ווַיסָּן, אָז דאָרָ מְתָאִים וּמְסָתְּבָר
אָז בַּיִם ווּוִיטָעָרְדִּיקָן מְצִיר זִין אָפָּן
המשicha זָאָל ער נוֹצָן דִּי מְסָקָּנָה – ווי
די צוֹרָת "נוֹן", וּבְפִרְט אָז דּוֹקָאָז אִיז
פָּאַרְשָׁטָאַנְדִּיק אָזָן קְלָאָר בַּיִם בְּן חַמֵּש
לִמְקָרָא. וּלְפֹעַל אָז רשי' מּוֹסִיף בְּלִיזָּן
דַּעַם עֲרַשְׁתָּן מְאַל אָז סְאַיִן "בְּנוּן" שלנו'
אָזָן דּוּרָנָאָר, בְּכָל פָּעָם, זָאָגֶט ער נָאָר
"כמײַן כ' יונת"!

ה. וועט דאס זיין פארשטיינדייך
לאחרי הביאור והבירור אין דער גירטא
הנכונה פון די ווערטער (בנוגע "כ'פ'
יונומית") בפירוש רש"י:

(27) כמו שהקשה במנחה בלולה לפ"ש"י פ'
תזכזה שם. ועד"ז הקשה (כל הפירושים ב"כ"י)"
ובבואר שבע להוירויות שם. ומה שתרצוי שבאותיות
אב' שלנו אין דמיון לאותיות אלו ממש – הרי
אדורבה מלשון רשי"י "שהיא עשו' כנו'ן שלנו"
ולא "עשוי כנו'ן נו'ן שלנו" ממש שדומה
לטמי רלו'ן שלנו

אבל אין פ' וקררא, בי "רקייקי מצוץ
משוחחים בשמן"²² פון קרבען מנהה, ברעננט
רש"י צווויי דיעות אין אופן המשיחה —²³
"א' מושחן וחוזר ומושחן עד שכלה כל
השמן שבלוג .. ו' א' מושחן כמוין כף
יונתית" — ד.ה. אז לוייט איין דיעת
(הראשונה²⁴) אין פירש", איין אופן
משיחת הרקיקון (ויענדייק און אנדער סוג
משיחה) טאָקע ניט ווי די אנדערע
משיחות (שבמן המשחה)²⁴, ניט ווי איין
פ' תזזה וואו רש"י איין סורתם ווי איין²⁵
דייעת²⁶.

(22) והוא כב' הדיעות במנחות עה, א (וראה ראה'ם לפרש"י ויקרא שם), משא'כ בתו"כ ויקרא שם - הובאה רק דעת רаб"י "מושח את הרקיקין כמן כ"י", ולא דעתה השני.

(23) אלא שפותחות ייל' שעוני הפירושים
שקלויים, כיון שרשי' מודגישי' (ומוסף ומאריך)
וכולמים ביחס 'ונוחלו רבתינו במחיתן' (ראה
ס' כליל ר'') (קה"ת תש"ג. תנש"א פ"ד ס"ד
וונון) ולהסביר מלבוכ'ש ה"ז ע' 253 ב האש"ה

(24) גבו רפה ברכות&ב (בל) מצה&ב רב&ג ה'ג

דמושחן וחוזר ומרוחן עד שיכלה כל השמן
ישרלו גרבא ברכ'ת ולמה'ת שיט' (24)

(25) והיא דעת ר'ש בן יהודה במנוחות שם (רא"מ לפירוש" תצוה שם), וכדעת ר'אב"י בתו"כ י"ט ור' בר בלהמ"ב מישוג מונחים עד ב

שם. וכיו' שב' מהותם מונחים ע"ז, ע"ב.
 (26) ואיך שב' מונחים אלו חלקוות בכמה ענינים
 [בפ'] תצוה: קרכן גוזה דחניינן כהנים (אהרן
 ובנו) ומבריאם ב' מנינים (לי' חלות) – פרש"ז תצוה
 שם; ובפ' יוקרא: קרכן דבבה דכ"א מישראל
 ובומייאים מין א' (כדעת ר' בתר'ב' שם. וכן פסק
 הרמב"ם שם ה"ח) – חלות (פרש"ז יוקרא שם).

- הרוי בפיש"מ דריש"י מסתבר לומר, ד' ר' ריקי מזכות מושחים בשם'ן' שנאמר בלשון שווה בשתייהם — פירושו אחד. וכמוון גם מהרא"ם מזכוה שם (בגנ"ל הארון בקדומם), עוזן:

^{*)} וראה קררו אהרו לחו"ר וו"ח

דעם ערשטן פירוש הנ"ל שבפ' תצוה
„כמין כי יוונית“ (אֲבָעֵר אֵין כָּמָה כְּתָבֵי יִד
ווערט דערנאָך אַפְּגָעַטִּיטְשַׁט „פִּי כְּמַיִּין
כְּפִי יוֹנִית“³³).

ווע מען לערטנט בפְּשָׁטוֹת, אֵין דִּי כוֹנוֹנָה
אֵין פִּירּוֹשׁ רְשִׁי „כְּמַיִּין כִּי“ פּוֹנְקַט וְאֵין
גְּמָרָא, אֵין דָּאַס מִינִינָה (וְאֵין גְּמָרָא גּוֹפָא
טִיטִיטַשׁ דָּאַס דַּעֲרָנָאָך אָפּ „כְּמַיִּין כִּי
יוֹנִית“³⁴ (וְאֵין דָּעַר אֹתָה „כִּי“ אֵין לשׁוֹן
יוֹן³⁵).

אֲבָעֵר לפִּז אֵין צָעַג (לוּוִיט דעם רֹוב
נוֹסְחָאוֹת בְּכַתְּיִ “הַנֶּל” – „כְּמַיִּין כִּי“):
מְהִידָּאָר אֵין דִּי גְּמָרָא בְּאָנוֹגָטָן זִיךְן נִיט
מִיט זָאָגָן סְתִּמְמָ “כְּמַיִּין כִּי“ אָנוֹ טִיטִיטַשׁ אָפּ
בְּכָל מִקְוָם וּוְאָס עַס מִינִינָה „כְּמַיִּין כִּי“ –
אֵין דָּאַס עַאֲכָרָכּ, אֵין רְשִׁי בְּפִירּוֹשׁ עַל
הַתּוֹרָה, וּוְאָס אֵין פָּאָר אָבָן חַמְשׁ לְמִקְרָא,
וּוְעַט נִיט סְוָתָם זִין אָוָן זָאָגָן בְּלִיּוֹ „כְּמַיִּין
כִּי“!

וְדוּחָק לּוּמָר, אֵין רְשִׁי פְּאַרְלָאָזֶט זִיךְן
אֵין דִּי אַלְעָרְטָעָר (וְאוֹוָוָר זָאָגָט „כְּמַיִּין
כִּי“) אָוִיךְ דָּעַם וּוְאָס עַר הָאָט מִפְּרָשׁ
גְּעוּוֹן דָּעַם עַרְשָׁטָן מָאָל (אֵין דָּאַס מִינִינָה
„כְּמַיִּין כִּי יוֹנִית הַעֲשָׂוִי“ בְּנוֹזָן שְׁלָנוֹ,
וְכִיּוֹבָר), נָאָר עַר וּוְאָלָט אֵין יַעַדְן אַרְט
צּוֹגְעַלְיִגְטַּדְעָם (אֵין) וּוְאָט “יוֹנִית“

בתְּצָוָה כֶּט, ז (הָאָעָד פְּרָשִׁי לְמִנְחָה מִנְחָה
שְׁבָהָרָה הַקּוֹדְמוֹת), כְּמַיִּין כִּי בְּלִשׁוֹן יוֹנִי קְרוּין לְכִי
כִּי” (וְעַד צִיז בְּאַמְתָּחָי)”. וּבְדָפוֹן רָאשָׁוֹן בְּפִי
וַיַּקְרָא שָׁם “כְּמַיִּין כִּי יוֹנִית כֹּזה” (ולִתְאַת שֵׁם הַצִּירָוֹ).

(33) וּבְכָמָה כתְּיִ מִסִּים “כְּמַיִּין נִזְיָן כְּפָוָה שְׁלָנוֹ”
(34) רָאָה פִי הָרָאָס שְׁבָכְלָקָום (גֵם בְּתְצָוָה
כֶּט, ב) מִבְּיאָה מִפְּרָשִׁי „כְּמַיִּין כִּי“) (אֵינוֹ מִבְּיאָה שָׁם,
לוֹ), וּבְכָל הַמִּקְומָתָה שְׁמַבְיאָה זֶה, מַעֲתִיק לְהַגְּמָה
דְּפִי “כִּי” הָוָא “כִּי יוֹנִית”.

(35) בְּבָרְלִינְרָבּ, מַהְדָּרוֹתָה שְׁלוֹ גּוֹרָס בְּכָל
הַמִּקְומָתָה (בְּגִי) מִקְומָת בְּפִי תְּצָוָה, בְּפְרָשָׁתָנוֹ וּבְנִ
בְּפִי וַיַּקְרָא) “כְּמַיִּין כִּי“ (וּרְקַע בְּהָעֲרוֹתָה שְׁלוֹ בְּפִי
הַאֲשָׁוֹן דְּפִי תְּצָוָה מִבְּיאָה מִכְתָּי שְׁהַבָּא הַלְשׁוֹן
בְּכִי “יוֹנִית”, וּבְזָרְגָּסָה כְּפָרָשִׁי שְׁהַבָּא בְּרִישָׁוֹ
הַעֲרָה 31 (וְעַד צִיז מִבְּיאָה בְּבִי הַמְּהֻדָּרוֹת בְּפִי וַיַּקְרָא)).
וַיַּאֲהַרְחֵד הַשְּׁלָם שָׁם.

אֵין מַס’ כְּרִיתָה (לְגַבְיוֹ מִשְׁיחָת כְּהַנִּים)
אֵין דָּעַר לְשׁוֹן הַגְּמָרָא: “כְּמַיִּין כִּי . . . כְּמַיִּין
כִּי יוֹנִית”, אֵין מַס’ הַוְּרִיוֹת³ אֵין דִּי גִּירְסָא
אֵין דִּי גְּמָרָת שְׁבִידְדִּינוֹ (כְּנָיל ס’א): “כְּמַיִּין
כִּי יוֹנִית”, אֵין כת²⁸ (פָּוֹן מַס’ הַוְּרִיוֹת)
אֵין דִּי גִּירְסָא “כִּי יוֹנִית”, וְאֵין מַס’
כְּרִיתָה, אָוָן אֵין מַס’ מְנֻחָה (לְגַבְיוֹ
מִשְׁיחָת הַרְקִיקִין): אֵין דָּעַר מִשְׁנָה
שְׁטִיטַת²⁹ (כְּמַיִּין כִּי”) אָוָן דִּי גִּרְמָא³⁰ אֵין
דָּעַרְוף מִפְּרָשׁ “כְּמַיִּין כִּי יוֹנִית”³¹.

אֵין פִּירּוֹשׁ רְשִׁי עַל הַתּוֹרָה גַּעֲפִינְתִּי
מִן כָּמָה וּכָמָה נּוֹסְחָאוֹת. אֵין דִּי פִּירּוֹשׁ
רְשִׁי פָּוֹן דִּי גַּעֲדָרְקָטָעָ חֻוְשָׁמִים – אֵין
בְּיִם עַרְשָׁטָן אָוָן דִּירִיטָן פִּירּוֹשׁ הַנֶּל
שְׁבָפּ תְּצָוָה אָוָן אוִיךְ בְּפֶרְשָׁתָנוֹ אָוָן אֵין
פִּי וַיַּקְרָא, שְׁטִיטַת “כְּמַיִּין כִּי יוֹנִית”, אָוָן
בְּיִם צְוּוֹיְתָן פִּירּוֹשׁ (בִּי מִשְׁיחָת אַהֲרֹן)
אֵין דָּעַר לְשׁוֹן “כְּמַיִּין כִּי”.

אֲבָעֵר אֵין דִּי כְּתָבֵי יִד פָּוֹן פְּרָשִׁי,
וְעַד צִיז אַיִן דָּפּוֹס רָאשָׁוֹן וְשָׁנִי – זִינְעָנוֹ
פְּאַרְאָן כּוֹבֵשׁ שִׁינְנִירִי, וּבְרוּבָם שְׁרָאָתִי אֵין
דִּי גִּירְסָא אֵין אוֹנוֹזָעָר פְּרָשָׁה (אָוָן אַיִן דִּי
לְעַצְמָעָ צְוּוֹיְתָן פִּירּוֹשִׁים הַנֶּל שְׁבָפּ תְּצָוָה
אָוָן אַיִן פִּי וַיַּקְרָא) – “כְּמַיִּין כִּי”³²; אָוָן אַיִן

(28) רָאָה דָּקְס שָׁם (וְכִנְרָא הַיִּלְלָה רְקִיְּלָה כִּי פְּנִי רְקִכְתִּי
אֶחָד דָּמֶט הַוְּרִיוֹת). אֶבְל בְּרָשִׁי הַוְּרִיוֹת שָׁם מִסְתִּים
עַד שְׁמָגִיעַ לְעַוְרָה כִּי יוֹנִית”. וָרָאָה דָּקְס שְׁבָכְלָה
הַדְּרָפִים הַשִּׁנִּים דְּשִׁשִּׁי לִתְאַת הַצִּירָוֹ שְׁלִכְיִת יוֹנִית.

(29) עַד, ב.

(30) עַה, א.

(31) אֶלָּא שְׁבָפְרָשִׁי לְמִנְחָה שָׁם פִי “כְּמַיִּין כִּי
יְוִנִּי שְׁבָלְשָׁנוֹנוֹ קְרוּרִין לְכִי שְׁלָוָה כִּי שְׁהִי נְטוּל
מִן הַשְּׁמָן בְּאַצְבָּעָו (וְעַשְׂהָה) כְּמַיִּין כִּי יוֹנִית”. וּבְרָשִׁי
כִּי שָׁם (וְעַד צִיז בְּגַמְּגָה הַשָּׁם): כִּי אַתְּ יוֹנִית
וּשְׁוֹן, כְּמַיִּין טִיתָּה כְּהַפְּרָשָׁת גּוֹדֵל אַצְבָּעָו, וַיַּאֲהַרְחֵד
לְשָׁוֹן רְשִׁי בְּכָרִיתָה שָׁם וְצִירָוֹ שָׁם. רְגָמָה הַשָּׁם
(נְדָפָשׁ שָׁם, ג. ב). תּוֹסָה מִנְחָה עַה, א (ד”ה כְּמַיִּין כִּי).
וְאַתָּה עַד פְּרָטִי הַדִּיעָות בְּהַגִּיאָס וְהַצִּירָוֹ – עַזְוָד
הַשְּׁלָם עַד כִּי (א.א). תְּשִׁ שְׁמַלְוָיָּה לְפִי תְּצָוָה
(נְדָפָשׁ בְּטוֹפָה כְּרָךְ כִּי ס’ ב).

(32) אֶלָּא שְׁבָכָמָה כתְּיִ שְׁתָחָה בְּפִי תְּצָוָה (כֶּט, ג).
כֶּט, לו) “כְּמַיִּין כִּי יוֹנִית”. וּבְדָפוֹן שְׁנִי דְּפָרָשִׁי

רובא דעלמא וויס ניט קיין לשון יווני³⁸, נאר – איז דער ציר וואפנ המשicha האט אַ שִׁיכּוֹת מִתְּ מִתְּ אַ שְׁלֹשָׁה.

דער ביאור זהה: דער אברבנאל³⁹ איז מבאר דעם טעם וואס די משicha פון אהרן איזו "כמין כ' פ' יוונית", איז דאס איז מרמז "שהוא אשר בחר השם לךhn כי ה' פ' היא ראשונה לאותיות מהן".

ויש לומר: אויך רשי"י נעמת אן (ואדרבא – פריער בזומ), איז דער טעם וואס משicha איזו "כמין כ' פ' יוונית" איז ווילל כ' איז דער ערשותר אות פון ווארט "כחן".

און ס' איזו ניט קיין קשייא ווי איז שיק צו זאגן (אין פשוטו של מקרא) – א) איז רשי"ז אל מינען אן עניין פון ר"ת, ב) און נאר באופן איז דער ר"ת (דער ערשותר אות פון לשוניקודזן ווארט) קומט גאר בצורת אות איז לשון יוונית! ג) און דעם גאנצן עניין זאגט רשי"ז ניט בפירוש, נאר ער פאלראזוט זיך איז מיזועט עס אליען פארשטיין (אויך אן חמש למקרא) בימם וערנען!

וילל רשי"ז האט שווין פריער איז זיין פירוש (בפ' בראשית⁴⁰) געלאזוט וויסן איז

המקדש פ"א ה"ט). וראה בהנסמן בהערה 31 בוגע פרטן היזירויות. (38) אלא שבפעם הא' מוסיף גם בוגע היזיר – כנ"ז שלנו (וכייריב). (39) לפ' תזהה כת, ג. ועד"ז הוא בפרשנו – בהעיקר ה'ו" (בפרקי המשיח). (40) א. ח.

כן", אבל ליהיא היזיר. אבל בהזאת גאפו שם ישנו היזיר, והוא ע"ד היזיר שבפירוש"ת קרויות לפניו. ואיזז, בקריות שם שבחזאת גאפו איתא, בחרה זו" ולייתא היזיר. ובהערותו שם דברי' הרמב"ם ה' כאן ציר ווינקוק וא נכתב אחו במקומו. אך בירתה הרמב"ם בחריות (וראה גם מנוחה*) שם. היל' כל-

(כ' יוונית") צו קלאר מאכון איז דאס איז אן אות בלשון יווני.

ולכן נ"ל, איז אין די ערטער וואו מען געפינט אין פרשי"ל על התורה די גירסא "כמין כ'י" – איז דער ווארט "כ'י" (זיט קיין העתק פון לשון הגמרא, און דאס מיינט אן אות בשם "כ'י", נאר דאס איז) א ר"ת, און עס דאראפ שטײַן כבפודסיט שلنנו "כמין כ'"³⁵ (מיט א סימן "גר"שימים" – לראשי תיבות), דהיננו: "כ' פ' יוונית" (ווי ער איז מפרש איז דעם ערשותן פירוש בפ' תזהה).³⁶

[בפשטות נעמת מען איז איז די גרשימים אויפן ווארט "כ'י" איז צו מצין זיין איז דאס איז א נאמען פון אן אותו. אבער ע"פ הנ"ל, ובהקדים איז לא בא רשי"ל לסתותם אלא לפרש, איז נ"ל איז די גרשימים זייןען בפשטות – א סימן של ר"ת, כנ"ל].

און לוייט דעם "פֿאַרְדִּינְטַן" מען אויך, איז מען דאראפ ניט מורה זיין איז די שנינו יי' נוסחאות (וטעויות) המעתיקים כי' (או זי' האבן פֿאַרְפַּעְלֵט אַדְעָר זוגע- שטעלט דעם ווארט "יווני", אַדְעָר איז אַנְשְׁטַאַט אַפְּאַסְׁוּפְּתַא לִיְנְגַעַן פֿאַ גַּעַשְׁטַעַלְט אַיְיַד – "כ'י" במקומם "כ' פ").

ו. עפ"ז (או רשי"ז זאגט בכל פעם "כח' יוונית") יש לומר, איז די כוונה פון רשי"ז מיט "כמין כ'י" – כפ' יוונית" איז ניט צו מתאר זיין דעם ציר האות³⁷ (ווארטם

(36) במנחה בלולה תזהה שם הביא מפרש"י "כמין כי כ' פ' יוונית".

(37) ולהעיר גם שלרוב הגירסאות הנ"ל (חו' מדפס שני – תזהה כת, ב; וא' כתאי שתחז' בתזהה שם בפ' ויקרא) לא ציר רשי"י "כ'י" כמו בפירושו להיוית וכיריות, וכן בכ"מ ברמב"ם (בפ' ח"מ כיריות (וראה גם מנוחה*) שם. היל' כל-

*) בפייה"מ לפניו במחמות מסיים הרמב"ם "שהיא הרמב"ם במחמות.

דעם לשון (כ"ל) "אך משיחה זו כמין כ"י" – אין ווי קען מען לערנען אין פירוש רשות", און מיטן זאגט און די משיחה אין "כמין כ"פ יונית" אין כוונתו אלס ראש תיבת כהן, וויבאלד און במקומות אלו רעדת זיך ניט וועגן בהן!

ויש לומר, און דערמיט וואס רשות' זאגט ביי די אלע משיחות און זיין זיינען "כמין כ"פ יונית" און ווי ער און נאך מדגיש בפירשו בפ' תצוה (און אונז אויך בפרשנותו) כל המשיחות כמין כ"פ יונית⁽⁴³⁾ – אין כוונתו להשמעינו, און דער גדר המשיחה אין די אלע פאלן און פארבונדן מיט עניין הכהונה (ניט – מיט א כהן).

ה. דער ביאור אין דעם:

די רקיקי מצות (שבפ' תצוה) זיינען פון קרבנות המילואים, וואס עניינם אין ווי דער פסוק זאגט דארט: "זהה הדבר אשר תעשה להם לקדש אורתם לךן ליר⁽⁴⁴⁾ לך גוי ולחם גוי ורקייקי מצות משוחים בשמן גוי", און דורך די קרבנות המילואים אים און "נתמלאו ידיהם (פון אהרן וב' ניון) ונתקדשו לכבהונה"⁽⁴⁵⁾. און דערפֿאָר אין רשות' מדגיש און די משיחת הרקיקין און געועען "כמין כ"פ יונית", וויל דער גדר פון דער משיחה אין – אלס און עניין של מילואים וואס טוט אויף "לקדש אורתם לךן ליא".

(43) אלא שברשותנו שמדובר בפרשנות שמן המשחה מסתבר שבכ"ל המשיחות" כוונתו להמשיחות שברשותה זו – שבשמנן המשחה. משא"כ בפ' תצוה (כט, לו) אף שגם שם מקדים רשות' "שבמן המשחה", הרי מסתימת לשון רשות' "וכל המשיחות" ממשע כוונתו גם למשיחת הרקיקין, כנ"ל הערא 21.

(44) כת. א.

(45) פירושי שם, לג. והוא ע"י איל ולחם הללו (כפרש"י שם).

(א) איך בפשווטו של מקרה) באנווצט זיך די תורה מיט ראשי-תיבות – רשות' טיטשט דארט דעם ווארט "שמעים" מיט כהו פאראידענע ראשי-תיבות ("שא מים, שם מים, אש ומים") און ער איז דאס מפרש אין פשוטו של מקרה (ניט בהקדמה און דאס זיינען "מדרשאי אגדה"). וויס מען שוין און אונט קען מײַינען אַ ר'ת. ולכו בשעת רשות' זאגט און עניין וואס איז פארבונדן מיט און אונט, פאראשטייט מען און דאס קען זיון, דאס איז פארבונדן מיט אַ ר'ת.

און עס איך איך כל ניט שוער, און תורה זאל זיך באציען צו און אונט וואס איז ניט פון לשון הקודש. וויל איך דאס האט שוין רשות' געלענטו⁽⁴⁶⁾: דעם ווארט "ולטוטפות" איז רשות' מפרש טט בכתפי שתים פת באפרקי שתים⁽⁴⁷⁾, ד.ה. און תורה רופט אַן תפילין מיט אַ נאמען-ווארט וועלכער איז צונזיגע שטעלט פון ווערטער פון צוויי אנדערע לשונות.⁽⁴⁸⁾

ג. אבער לכאהרה איז דער ביאור ניט אויסגעהאלטן, ווארטום רשות' זאגט דאס דעם פירוש איז משיחה איז "כמין כ"פ יונית" ניט נאך ביי משיחת אהרן – כהן, נאך אויך ביי משיחת משכן וכליו; און נאכמער: דעם ערשותן מאל וואו רשות' זאגט עס איז גאָר ביי משיחת רקייקין (כנ"ל) (און ביי משיחת אהרן זאגט רשות').

(41) ס"פ בא.

(42) ולהעיר גם ממ"ש יגר שהדotta (ויצא לא, מז ובפרש"י שם). וראה גם פרש"י וישלח לאג, יט (שם, "אר"ע"); ויהי ג, ה ("ומודשו... אָרְעָע"). מכיון מא, מג: רך בל' ארמי מלך. וראה גם פרש"י לאח"ז (קדושים כ, יד – מסנהדרין עה, ב; אהן את אהן ולשון יוני הוא. ושה). – ולהעיר מארבעה שמות דחרמוני (דברים ג, ט ובפרש"י).

ט. עס בליבט אבער ניט גלאטיק בונגע משיחת משכנן וכליו – וואס פאר אַ שייכות מיויחדת האבן זי משיחות (דורך ר"ת "כ"ף יונית", כנ"ל) צו "כהן"⁴⁷?

ויש להסביר בוה: לוט רשיי איז דער כ"ף יונית דער ראש תיבעה ניט (דוקא) פון ווארט "כהן" אלס שם התואר וואס באציז זיך בלויו צו אהרן ובנני, ווי סאייז משמע פון פשטוות לשון האברנאל), נאר, כנ"ל, פון כלותידיקן ווארט כהונה – דיז שירות פון כהונה. ד.ה. איז אויך משיחת אהרן ובנוי איז ענינה ניט (נאר) איז זי וווערן דערמייט כהנים, נאר (בלשון הפסוק) "וקדשת אוטם לכהן לי", איז דיז משיחת טוט אויף דיז קדושה וועלכע ברעננט זי ארין איז דער שרורה⁴⁸ ושירות (וועבודה⁴⁹) פון כהונה.⁵⁰

ועפ"ז איז מובן דיז שייכות פון משיחת משכנן וכליו צו "כ"ף יונית" – ר"ת (כהן) כהונה: כשם ווי משיחת אהרן ובנוי איז זי מקדש אויף וווערן ראי לשירות וועבודה, איזו אויך בונגע צום משכנן וכליו: דיז משיחת פון משכנן וכליו האט איפיגעטאן איז זי אַ קדושה וועלכע מאקט זי ראי איז מיאל איז (און מיט) זי תאָן דיז עבודה ושירות.⁵¹

(47) כי דוחק לומר שהוא רק בשבייל זה שההננים היו משרותים במסכן, וכן מושחים גם את המשכן והכללים "כמין כ"ף יונית" – ר"ת כהונה.

(48) ראה פרש"י שמות ב, טז (ובת"א). יתרו יט, וא"ז.

(49) ראה פרש"י תזוּה כח, ג. מפרשין רשיי שם. (50) משא"כ כהן סתום – שלכו לא הוזיך רשיי לפרש שם (לך יד, ייח. ובפרש"י שם יד, כ"ה ויתון), וראה לקו"ש ח"ו ע' 171 ואילך.

(51) אלא שבכל א' כדאית ל': משיחת המשכן בכדי שייאו ואוי לשבודה בו, ומשיחת הכללים "מקדשتم להיות קדש קדשים ומיה היא קדושת

ד.ה.: דיז משיחת הרקיקין דהמי-לואים, איז ניט בלויו איינע פון דיז עשיות וואס גרייט צו דיז רקייקי מצות צו ווערן ראיו לקרבן (כמ"ל ס"ב), נאר דיז משיחת גופא איז אַ חלק פון עניין המילאים וואס פועלט דעם "לקדש אוטם לכהן לי".⁴⁶

דערמייט איז פארענטפערט בפשטו פארוואס רשיי ב' תזוּה איז סותם כה-דיעה איז דיז רקייקי מצות האט מען מושה געווען כמין כ"ף יונית, משא"כ איז פ' ויקרא ברעננט ער צוויי דיעות –

וילע ע"פ פשוטו של מקרה זייןען דאס צוויי באזונדערע עניינים:

איין פ' תזוּה, וואו עס רעדט זיך וועגן דיז מילואים, איז אויך דיז משיחת הרקיקין איז טיל פון עניין המילואים, וואס טוט אויף קדושת כהונת אהרן (כנ"ל), ובמיילא איז דיז משיחת "כמין כ"ף יונית".

משא"כ ב' ויקרא, וואו עס רעדט זיך וועגן אַ קרבן מנהה מאפה תנור – האט דאס קיין שייכות ניט צו עניין הכהונא, נאר סטם אַ פרט איז מעשה הקרבן, דעריבער איז איז פשוטו של מקרה דאָ ננתינט מקום פאר ביעד דיעות, און נאכמער שקולין האם.⁴⁶

(46) ועפ"ז צ"ל, שלשון רשיי במשיחת אהרן "אַ משיחת זיך ממיי כ"י" (ראיה לעיל ס"ב) – הוא לא משומ שיש חיזוש (בתוכו) בוהה שגט משיחת אהרן היא "כמין כ"י", אלא מפני שהמדובר במשיחת אחרית (לא משיחת רקייקין אלא משיחת אהרן). או ייל (בדוחק עכ"פ) שבא להציג ההשווואה בין משיחת הרקיקין ומשיחת אהרן (שבשנים מוקדם – אַ פר משיחת זיך ממיי כ"י), ולשבועה בין משיחת הרקיקין (שלפנ"ז) היא מפני שייכותם לעניין הכהונא, כבנוי. (46*) ראה לעיל הערא 23.

נזרו": משיחת מלכים, וואס די משיחה איז ניט פאָרבונדַן מיט כהונה, איז די משיחת ניט "כמײַן כ'פֿ יונִית" (נאָר איז אָן אָופָן וואס איז מתאַים צו גָּדר המלכות – "כמײַן נְזָר"⁵³).

ובפשטות יותר יש לומר: אין די פירושי רשי' אויף די פסוקים בפרשנותו ווערט עטעלעכע מאָל דערמאָנט (נוסח להנ"ל) וועגן משיחת מלכים⁵⁴, אַע'פֿ אָז אין די פסוקים ווערט כל ניט גערעדט וועגן מלך. וטעם הדבר: וויבאָל אָז דָּא איז די פרשה פּוֹן עֲשִׂיָּת שְׁמַן הַמְשָׁחָה "לְדוֹרוֹתִיכְמָה"⁵⁵, אָזון "לְדוֹרוֹתִת" האָט מען דָּאָר דעם שְׁמַן הַמְשָׁחָה אויף גענוצט פָּאָר משיחת מלכים⁵⁶ – דעריבער דָּאָרָה מען זָאָגָן, אָז אָז די פסוקים דָּאָר ווערָן אויך נְרָמָה עַכְפּ עֲנִינִים פּוֹן משיחת אויך נְרָמָה – אָזון דערפאָר דערמאָנט רשי' דָּאָרָה כָּמָה פָּעָמִים וועגן משיחת מלכים⁵⁷.

(53) ראה גם אברכנאל (שהובא לעיל הערא (39).

(54) ל, כט. שם, לג. ולהעיר מפרש"י תצוה כת,

כט: שיש משיחת שהיא לשון שרחה כת.

(55) ל, לא. וכן מפורש שם (לב-לב): עלبشر

אדם לא ייס' .. ואשר יתן ממנה על זר.

(56) אָז שְׁבָחוּמָשׁ לֹא נָאָמָר אֶרְדּוֹתִים

מלכִּים, הָרִיבָן תְּשַׁמֵּשׁ לְמִקְרָא יַלְמֹוד וְזָה בְּנָאִים

(ש"א, ט, א. ובכ"מ) לפנֵי שָׁגֵיעַ לְבִן עָשָׂר לְמִשְׁנָה,

ובפרט שיתיכן שָׁגָם בְּלִמְדָה' .. זו כָּבֵד יַדְעַת הַבָּן

חִשְׁמָשׁ לְמִקְרָא מִמְּהָה שְׁמַעַי מִסְּפִּירִי תְּנִיךְ אֶרְדּוֹת

מִשְׁיחַת דָּוד וְשָׁלָמָה, וּכְמַדּוֹר כְּמַפְּשָׁלְפָמִים

צִירִיךְ רַשְׁי' תְּרַצְּךְ דָּבָר שְׁהַבָּן חִמְשׁ יַוְדַע בְּלָאָה'כ.

ובפרט לאחריה שלמד הבן חמש בפרש"י (וישלח

ולהעיר י"ב שכבר למד הבן חמש בפרש"י (וישלח

ל, יד. ויחי מט, י"א, שמות ד, כד) ע"ד מלך

המשיח (נוסח על מה ששמע כו'), והרי משיח נק'

ע"ש משיחת.

(57) גם י"ל רשי' הוצרך להביא ע"ד משיחת

מלכים בפסוק לג, "ואָשָׁר יִתְּמַנֵּן עַל זָר" לשול

הפריש (הראָב"ע. וראה גם רמ"ב⁵⁸) זוד כוֹל גָּם

מלכים. ובמילא מביא ע"ד משיחת מלכים גם

בפסוקים שלפנ'ו⁵⁹.

י"ז. ע"פ כל הנ"ל איז אויך פֿאָרָעַנטְ – פֿערְט לשון רשי' בפרשנותו: "כל המשיחות כמײַן כ'פֿ יונִית חוֹזֶם מלכים שהם כמײַן נְזָר":

דאָס וואס רשי' זאגט דעת כל "כל המשיחות כמײַן כ'פֿ יונִית" – באָטש אָז פרש"י על התורה איז ניט קיין ספר הלוּת – איז וויל דערמיט איז מודגש ומבן ווי אָזוי דער שְׁמַן הַמְשָׁחָה איז "שְׁמַן מְשָׁחַת קְדַשְׁתִּי הַיְהּוּנִית" – אָז די משיחת טוט אויך דעת עניין הקדושה. וואו זוט מען אָז דאס אָזוי דער גָּדר פּוֹן שְׁמַן המשיחות? זאגט רשי' "כל המשיחות (פּוֹן שְׁמַן המשיח) כמײַן כ'פֿ יונִית", וואס מזער אָז דאס טוט אויך די קדושה צו ווערָן ראי' לשירות (כהונה).

אוון אלס ראי' והוכחה צום עניין הנ"ל, אָז דער אָוֹפּן המשיחת ("כמײַן כ'פֿ יונִית") איז פֿאָרָעַנטְ מיטן מכובן אָז אָוֹפּטו פּוֹן דער משיחת – כהונה, איז רשי' מוסיף אָרְאי' – באָ ניט כהונה איז ניט אָדי משיחת – "חוֹזֶם מלכים שען כמײַן

כל הנוגע גוּ כל הרואַי לְכָל שְׁרָתָה מְשֻׁנְכָּת לְתוּכוֹ קְדוּשָׁת הַגּוֹרָבִי" (פרש"י פרשנות ל, כת). ומה רשי' מסיים שם "כל משיחת משכנו וכהנים ומלאכים מותרגם לשון רבוי לפֿ שאָז צוֹרֶךְ משיחתן אלא גָּדוֹלָה" – אָזין הכוּנוֹ לשולל קדושה שנעשה במשיחתון, אלא לשולל משיחת רקיין⁶⁰ (ההמשך לשון רשי' ותפס לשולן המתאים לכלם דמשכן כהנים ומלאכים. וראה להקמן בפניהם).

(52) פרשנותו ל, כה. ועד"ז שם, לא-לב.

*) וע"פ הנ"ל בפניהם י"ל דזה שכותב רשי' "וואר משיחות כגון דזקינן משחוין .. לשון ארמית בהן כלשון נברית" – הכוונה למשיחת הרקינן דזקינן פֿ ויראָה (ב, ז ו' צו (ב, יב) וועדה, ולא משיחת הרקינן של מילואים דפֿ תצוה. וכן מוסיף רשי' וואשיות שטחן ימשחו (עמוס ג, ז). אבל צ"ע דס"ו ג' ובשומון בזקינן דמלואים לשון ארמית (בתק"א) והוא כלשונית עברית.

אייז בח' חכמה⁵⁴), אונז די יונים – חכמה דלעוויז – זייןען מנגד צו חכמה דקדושה, זייז האבן אַרְיִינְגָּעֶבָּאַכְט אַטומאה ר'יל אין דעם שמן שביכיל.

אונז דער ביטול פון קליפת יון אייז דורער דעם "פֿרְ שְׁמַן" וואס אייז חותם בחותומו של כהן גודל": דער "פֿרְ שְׁמַן" אייז די בחינה פון "שְׁמַן מְשַׁחַת קְדַשׁ"⁵⁵, וואס דאס אייז די דרגא פון "קדש" וואס אייז העכש פון (חכמה אונז פון) וועטל פון סדר ההשתלשות⁵⁶, אונז דערבער אייז ניט נאר וואס קליפת יון קען ניט מנצה זייז דעם שמן, נאר פאַרְקָעַרט, דער "שְׁמַן מְשַׁחַת קְדַשׁ" אייז מנצה אונז מבטל קליפת יון לגמרי.

אונז דאס אייז אויך דער טעם פאַרְוָאַס די משicha בשמן המשחה אייז "כמײַ כְּפָר יְוִינִית" – לרמן, אונז דער שמן המשחה גיט דעם כה צו מבטל זייז קליפת יון, בייז אונז ניט נאר אייז יון ניט מנגד צו קדושה, נאר פאַרְקָעַרט – לשון יונית עצמה ווערט גענוצט, נתהף לקדושה – די כְּפָר יְוִינִית אייז מתאר אונז קובע דעם אופן המשicha – המשכת הקדושה, כנ"ל. אונז נאָכְמָעַר – מקדים רפואה (המשicha) למכה (גזירות מלכות

(61) מאו"א בערכו. תוא"א כא, ב. לט. א. ובכ"מ. וראה מנותות פה, ב: מתוך שרגליין בשמן זית חכמה מצוי' בהן.

(62) שער אורה שם פ"ז. בתניא פנ"ג (עה, א) "בחכמה הנק' שמן משחת קודש". אבל ראה לקו"ת נשא (כב, ד) דשמן הוא בח' חכמה ומביא מפי הרמיז' דשמן המשחה הוא ממו"ז. וראה גם לדורות בעלוהך לא, ריע"א.��ה נד, ד. ובכ"מ.

(63) ראה שא"א שם שהוא בח' שמן הטוב על הראש דכה"ג שלמעלה מאור החכמה, שם און החיזונים יכולים לגיאע (ועיג"כ בתורא' במקומות שבהערה 59 ע"ז מדירות מה"ג). וראה גם משא"כ "שְׁמַן קְדַשׁ" סתם (ראה שם פט"ז).

ועד"ז אין דעם פירוש רש"י: בשעת רשי" זאגט "כל המשיחות כמיין כ"פ יונית" כדי צו אַרְוִיסְבָּרְעָנְגָּו אָז דער אופן משicha איז מתאים צו פטולת המ- שיחה – באווארנט ער שיין און אונז אויך משיחת מלכים איז אונז און המתאים צו גדר המלכות: "חוֹזְ מְשַׁחַת קְדַשׁ" ממלכים שהן כמיין נו"ר, ובכ"ל.⁵⁸

יא. פון די יינה של תורה בפירוש רשי':

לכארה איז ניט גלאטיק: אמת טאַקע איז אויך אונז אורת פון לשון יונית קען איין תורה באָנוֹצָט וועערן אלס ר"ת פון אַ לשׂוֹןְקְוֹדְשִׁידְקָוָן ווְאַרְטָן, כנ"ל – אַבעָּר מאַי טעמאַ וואָס לשון יונית ווערט גענוצט דוקאַ ביַי דעם עניין?

אייז דער ביאור (פוניימ) בזה: עס אייז ידוע⁵⁹ דער פירוש פוניימ פונעם מאַר חז"ל⁶⁰ אַז די "יְוִינִים .. טמאו כל השמנין שבהיכל", אַז שמנים שבהיכל זייןען מרמז אויף חכמה דקדושה (וויל שמן

(58) ועפ"ז ייל דלפרשיי גם משיחת מלכים נבלת בעפ' שמן המשחה, וממצות עשייתו היה גם בשבייל משיחת מלכים. ולהעיר מלשון הרמב"ם בפיה"מ ריש קריתות: "וְאַין מְשִׁחָה בְּבֵית דֹוד בְּלִבְדֵּן גְּדוֹלִים בְּלִבְדֵּן .. וּמְלָכִי בְּבֵית דֹוד בְּלִבְדֵּן מְוחָר לְמַשְׁחָה בְּשְׁמַן המשחה". ובטה"ז (מ"ע לה): שמן כרי מוכן למשוח בו כה"ג כו' וממנו מישחו קצת המלכים. ועד"ז בחינוך מצוה קין. ומשמע קצת המלכים הוא בשבייל משיחת כהנים. אבל ראה לשון הרמב"ם ול' כל המקדש ספ"א ושם ה"ז. ואכ"מ.

(59) תוא"א מא, א. שם, ג (וראה גם שם לד, א). שער אורה ד"ה בתיב כי אתה נרי פט"ז ואילך. ובכ"מ.

(60) שבת כא, ב.

*) גההער מופרש"י תרומה (כה, ז) בפ"י, "שבמים לשון המשהה" – שננשה למשוח כל' המשחן והמושכן לקדשו, ולא הזכיר משיחת הכהנים.

קדש" איז מברר לשון יוונית – ווועט זיין בgalioy בשלימות לעתיד לבא, ווואס דעתאלאט ווועט נתברר וווערן אויך כח"ב דקליפה⁶⁶.

וכמרומו אויך איז דעם ווואס דער שמן המשחה איז געמאכט געווואָרָן "לדורותיכם"⁶⁷ כולל "לעתיד לבוא" "עלמִיתִת"⁶⁸, און נאָכְמָעָר – איז און אופן איז "כָּלְכָּל קִים לְעַתִּיד לְבָא"⁶⁹ – ווילע דער תוכן העניין פון דעם שמן המשחה ווועט זיך אויפטְּאָן בשלימותו ובכולו "לעתיד לבא".

(מושיחת ש"פ תשא תשמ"א)

(66) ראה בארוכה ד"ה אל תזר את מואב לאדhaarame"צ (קה"ת תשל"ו). מאמרי אדמור"ר האמצעי דברים ח"א בתחלתו).

(67) פרשנו ל, לא.

(68) בשלחתו, זייח ובפרש"י.
(69) פרש"י פרשנו שם. ועיין פרש"י בהעלותך יא, יז.

זיין הרשעה). און נאָכְמָעָר: יפת אלקים ליפת .. יהא באָהָלִי שם – שריבין לשון (אותיות) זיין ווועלכע איז מובחר דאָרָה זיין בספר קדושה פון אידז⁶⁴.

יב. לויט דעם ביאור ווועט מען אויך פאָרטשטיין דעם טעם (פנימיו) פאָרוֹוָס עס איז "כְּמַין בַּפְּרִינְתִּית" דוקא – ווילע דער אות כ"פ איז מרמז אויף ספירת הכתה (כידוע⁶⁵). וואָס דער כה צו מברר זיין לשון יוונית ולהפכו נעמט זיך (כנייל) פון בח"י (כתר) שלמעלה מהשתלשלות.

און דער ענינו – ווי דער "שםן משחת

(64) מגלה ט, ב (וברש"י שם). ובירוש' שם פ"א ה"ט: בדקו ומצאו שאין התורה יכול להתרגם כל צורכה אלא יוונית. ולכמה מפרשימים (ראה תוש חי"ז במילאים סכ"ג אות ט. וש"נ) בההמשר שם שקלילטו עקליל הגר היינו תרגומו ליוונית.

(65) לקו"ת שה"ש לה, טע"ג. ובכ"מ (ראה ס' הערכים חב"ד מערכת אותיות ערך אותיות התורה – כ"פ סעיף ב (וש"נ)).

